

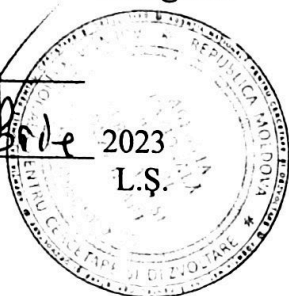
APROBAT
Agentia Națională pentru Cercetare și
Dezvoltare

Director general **Aurelia Hanganu**

(semnătura)

"28" decembrie 2023

L.Ș.

RAPORT ȘTIINȚIFIC ANUAL etapa 2023
privind executarea proiectului de cercetări științifice
Program de postdoctorat (2023-2024)

Proiectul Suport metodologic al procesului de adaptare psihosocială a persoanelor cu
necesități speciale în sistemul de practicare a artelor marțiale

Cifrul proiectului 23.00208.0807.07/PD I
Prioritatea Strategică Provocări societale

Rectorul organizației

Dorgan Viorel

Consiliul Științific

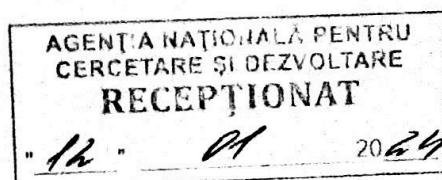
Budevici-Puiu Liliana

Conducătorul proiectului (postdoctorand)

Polevaia-Secăreanu Angela

Chișinău 2023

M.52

143

1. Scopul și obiectivele propuse spre realizare în cadrul proiectului în anul 2023

Scopul

Organizarea și realizarea activităților planificate pentru atingerea obiectivelor primei etape privind elaborarea suportului metodologic al procesului de adaptare psihosocială a persoanelor cu necesități speciale în sistemul de cultură fizică și sport în special practicarea artelor marțiale

Obiectivele.

1. Analiza suportului științifico-metodologic al procesului de adaptare psihosocială a persoanelor cu necesități speciale în cadrul antrenamentului sportiv.
2. Analiza sistemului artelor marțiale privind adaptarea psihosocială a persoanelor cu necesități speciale în cadrul antrenamentului sportiv
3. Studiarea principiilor contemporane ale teoriei generale a antrenamentului sportiv și artelor marțiale.

2. Etapele în anul 2023

1. Analiza literaturii de specialitate și a documentelor reglatorii din domeniu

3. Acțiunile planificate pentru realizarea scopului și obiectivelor

1. Sistematizarea și prelucrarea datelor metodologice cu privire la elaborarea concepției proprii privind adaptare psihosocială a persoanelor cu nevoi speciale în sistemul de practicarea artelor marțiale.
2. Desfășurarea sondajului sociologic; Interviu cu specialiștii din arte marțiale și sporturi de lupte; Convorbiri și discuții cu părinții/tutele privind rolul artelor marțiale în procesul de adaptarea a persoanelor cu nevoi speciale; Sistematizarea mijloacele din arte marțiale.
3. Structurarea informației științifico-metodice privind problema de cercetare; educației fizice și sportului.

4. Acțiunile realizate pentru atingerea scopului și obiectivelor

1. Elaborarea concepției proprii privind adaptare psihosocială a persoanelor cu nevoi speciale în sistemul de practicarea artelor marțiale.
2. Interpretarea rezultatelor obținute în cadrul sondajului sociologic.
3. Susținerea publică a rezultatelor obținute în cadrul cercetării.
4. Argumentarea importanței mijloacele din artele marțiale pentru obținerea performanțelor înalte în procesul de educare, dezvoltare a persoanelor cu necesități speciale.
5. Înaintarea pentru aprobarea în cadrul senatului universității.

5. Rezultatele obținute

Manuscrisul tezei este realizat în volum de 40%.

În procesul activității de cercetare-inovare în cadrul proiectului “Suport metodologic al procesului de adaptarea psihosocială a persoanelor cu necesități speciale în sistemul de practicarea artelor marțiale” a fost efectuată analiza situației actuale privind problema de studiu.

Actualitatea sistemului modern de asigurare științifică și metodologică a procesului de învățământ înglobează totalitatea documentelor educaționale și metodologice, planurilor, programelor, metodelor, mijloacelor didactice, care reprezintă descrierea sistemică a procesului per ansamblu. În cadrul cercetării au fost studiate o serie întregă de lucrări semnate atât de autori din

țară, cât și din străinătate, în care savanții au dezvăluit aspecte legate de trăsăturile esențiale ale situației demografice care s-a conturat în ultimii ani în ceea ce privește creșterea numărului de copii cu nevoi speciale, insuficiența personalului medical calificat ceea ce au repercusiuni și exercită presiuni suplimentare asupra sistemului de protecție socială. Toate acestea, exercită un impact negativ atât asupra securității individuale, cât și asupra societății și statului.

Pe parcursul studiului au fost analizate principalele dificultăți privind adaptarea psihosocială și încadrarea în societate a persoanelor cu nevoi educaționale speciale, care presupune asigurarea condițiilor socioeconomice necesare, dintre care desprindem ca fiind esențiale: accesul la educația de calitate și la dezvoltarea multilaterală a persoanelor cu dizabilități. În cadrul acestui proces multidimensional a fost studiată o gamă largă de forme organizatorice specifice întremării sănătății, proprii educației fizice și activității sportive, ca una dintre cele mai eficiente pârghii de adaptare psihosocială a copiilor cu nevoi educaționale speciale.

Potrivit numeroaselor date științifice, numărul persoanelor cu dizabilități intelectuale este pretutindeni în lume destul de consistent în tabloul general al persoanelor cu alte nevoi speciale. În acest sens, Republica Moldova nu face excepție. Totuși, în ultimii ani, în țara noastră au fost întreprinse acțiuni consistente și simultane în aspectele-cheie privind implementarea politicilor și practicilor moderne în domeniul educației incluzive. Este adevărat însă că, în domeniul culturii fizice și al sportului, această problemă rămâne deocamdată a fi insuficient investigată.

Se știe că activitățile sportive pentru persoanele cu nevoi speciale pot maximiza autorealizarea potențialului de reabilitare. Mai mult decât atât, ele au un impact pozitiv asupra adaptării psihosociale a acestei categorii de persoane, care doresc să se integreze în societate.

În acest sens, artele marțiale joacă un rol determinant în întregul proces de educație și antrenament, în realizarea integrării categoriei respective de persoane în societate, prin fortificarea potențialului fizic, intelectual, estetic și de muncă al acestora.

Pentru a atrage persoanele cu nevoi speciale în procesul de instruire și antrenament, este necesar să se creeze activități sportive regulate, să se realizeze un sistem de interacțiune cu părinții și cu toate agențiile guvernamentale, inclusiv cu structurile de protecție socială, de educație, de cultură fizică și sport, cu autoritățile locale etc.

Nivelul insuficient al pregătirii fizice a persoanelor cu nevoi intelectuale se explică prin lipsa unui potențial de cadre și prin absența unui sistem de lecții judicios conceput.

Modulul metodologic al sistemului pedagogic este format din concepte moderne ale teoriei și metodologiei culturii fizice și sportului. Prin implementarea sistemului pedagogic în instituțiile de învățământ se urmărește prioritar atingerea a două obiective de bază: armonizarea potențialului motor al copiilor și creșterea abilităților profesionale ale cadrului didactic. Iată de ce necesitatea dezvoltării unui sistem de educație incluzivă în domeniul culturii fizice și sportului, în special prin implementarea artelor marțiale orientale în vederea adaptării psihosociale, constituie o problemă stringentă.

Actualitatea acesteia este subliniată și în Regulamentul privind organizarea și activitatea școlilor sportive, din 2019, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr.31, alin.22, care prevede selectarea persoanelor cu nevoi speciale în secțiile de sport.

Interpretarea rezultatelor obținute în cadrul sondajului sociologic ne-a permis să evidențiem că, interesul pentru artele marțiale orientale, în principal pentru sistemele de arte marțiale chinezești, coreene și japoneze, a fost întotdeauna mare în lume. Or, în ultimii ani, popularitatea lor a crescut considerabil și în Republica Moldova. Pentru a studia problema în profunzime, am realizat un sondaj sociologic, interviuri cu experți în domeniul educației fizice și sportului, în

special al artelor marțiale, am susținut conversații și discuții cu părinții/tutorii copiilor despre rolul artelor marțiale în procesul de adaptare psihosocială a persoanelor cu nevoi speciale.

Aceste măsuri ne-au permis să aflăm și să realizăm o analiză cuprinzătoare a opiniilor respondenților în ceea ce privește utilizarea prioritara a activităților sportive în adaptarea psihosocială a persoanelor cu nevoi speciale. Opiniile celor 130 de respondenți chestionați asupra importanței practicării a celor opt probe sportive incluse în chestionar, au scos disciplina „Artele marțiale orientale” pe locul al treilea în preferințele celor cuprinși în sondaj. Pe baza rezultatelor acestei anchete, se poate conchide că respondenții sunt destul de conștienți de rolul educației fizice în general, și al Artelor Marțiale în special în dezvoltarea fizică a copiilor cu nevoi speciale.

Următoarea întrebare adresată respondenților, adică profesorilor, a fost firește despre faptul dacă personalul didactic din domeniul educației fizice și sportului este pregătit suficient sau nu pentru activități cu această categorie de copii. Opiniile respondenților au fost distribuite după cum urmează: 70% dintre respondenți au răspuns „NU”, 26% dintre respondenți au spus „Pot încerca” și doar 4% au spus „DA”. Întrebarea ar fi: din ce cauză refuză specialiștii în educație fizică și sport de a lucra cu copiii cu nevoi speciale. S-a constatat că primul motiv ar fi: „Lipsa experienței”, iar al doilea motiv - „Lipsa materialelor didactice”.

În baza experienței dobândite au fost elaborate și atașate un program-curriculum și un curs de lecții, pentru formarea avansată a cadrelor specializate în „Educație fizică” și „Antrenamentul sportiv”, un modul: „Didactica dezvoltării și pregătirii fizice a copiilor cu autism prin activități motrice cu caracter sportiv-aplicativ”. Organizarea unui seminar cu participarea experților străini specializați în materia artelor marțiale cu genericul „Probleme actuale ale pregătirii specialiștilor în domeniul culturii fizice și sportului”.

Se întreprind o serie de acțiuni, dar, totuși, per ansamblu, situația socială și demografică complexă, starea precară de sănătate, nivelul scăzut de dezvoltare fizică, creșterea numărului de copii cu nevoi speciale, deprecierea valorilor spirituale și morale, fac ca problema dezvoltării suportului metodologic, să fie una extrem de urgentă. Numai prin formarea unui potențial uman solid, a unui suport științific și metodologic pe potrivă, se poate asigura atât studierea și reglementarea proceselor inovatoare axate pe tema respectivă, cât și dezvoltarea procesului de adaptare psihosocială a persoanelor cu nevoi speciale de sănătate.

6. Publicațiile la tema tezei de DH

Articole în reviste științifice

- în reviste din alte baze de date acceptate de către ANACEC

POLEVAIA-SECĂREANU, A. The use of Martial Arts means in the development and socialization of children with autistic spectrum disorder. In: Bulletin of the Transilvania University of Brasov, Series IX: Sciences of Human Kinetics, vol. 16(65) no 2, 2023, 183-192. <https://doi.org/10.31926/but.shk.2023.16.65.2.22> (EBSCO, Erih Plus, ProQuest, Crossref)

Articole în lucrările conferințelor și altor manifestări științifice

- conferințe naționale, cu participare internațională

ДАРИЙ, А., ПОЛЕВАЯ-СЕКЭРЯНУ, А. Особенности развития и социализации детей с аутизмом средствами иппотерапии. Probleme actuale ale teoriei și practicii culturii fizice: Conferință științifică a tinerilor cercetători cu participare internațională. Chișinău, USEFS, 13 aprilie, 2023.

ПОЛЕВАЯ-СЕКЭРЯНУ, А. Психосоциальная адаптация лиц с особыми потребностями как один из факторов национальной безопасности страны. Economic Security in the Context of Systemic Transformations: International Conference, 3rd Edition, Chişinău, ASEM, December 07-08, 2023.

Teze în lucrările conferințelor și altor manifestări științifice

- conferințe internaționale

POLEVAIA-SECĂREANU, A. The use of Martial Arts means in the development and socialization of children with autistic spectrum disorder. In: Youth in the Perspective of the Olympic Movement: International Scientific Conference. Brasov, March 09-11, 2023 https://sport.unitbv.ro/images/YPOM/arhiv%C4%83_YPOM/arhiv%C4%83_2023.pdf

POLEVAIA-SECĂREANU, A., SECĂREANU, V., IONESCU, M.L., OANCEA, G. The importance of the method of play in the development of psychomotor skills in athletes practicing Chanbara. In: Sport, Olympism, Health: International Scientific Congress, Chisinau, September 28-30, 2023.

Lucrări științifico-didactice

POLEVAIA-SECĂREANU, A. Didactica dezvoltării și pregătirii fizice a copiilor cu autism prin activități motrice cu caracter sportiv-aplicativ. Suport de curs. Chişinău: Valinex, 2023. 80 p. ISBN 978-9975-68-501-6.

POLEVAIA-SECĂREANU, A. Didactica dezvoltării și pregătirii fizice a copiilor cu autism prin activități motrice cu caracter sportiv-aplicativ. Curriculum la programul de formare profesională a adulților. Chişinău: Valinex, 2023. 28 p.

7. Protecția rezultatelor obținute în formă de obiecte de proprietate intelectuală

8. Diseminarea rezultatelor proiectului

- Youth in the Perspective of the Olympic Movement: International Scientific Conference. Brasov, March 09-11, 2023 (comunicare poster, rezumat)
- Sport, Olympism, Health: International Scientific Congress, Chisinau, September 28-30, 2023 (comunicare în plen, rezumat)
- Economic Security in the Context of Systemic Transformations: International Conference, 3rd Edition, Chişinău, December 07-08, 2023. (comunicare publicația, rezumat)
- Monitoring system for the physical fitness of children and youth Applications Experience. International scientific-professional conference summer school for kinesiologists international 31st June 28th–July 1st 2023, Zadar, Croatia (comunicare poster)
- Special Olympics World Games Berlin, Competition Schedule 17 until 25 June 2023 (pregătirea sportivului cu Sindrom Down pentru participarea la Olimpiada Specială).
- Monitoring system for the physical fitness of children and youth Applications Experience. 31st International Summer School for Kinesiologists, June 28th–July 1st 2023, Zadar, Croatia (30 hours).
- Special Olympics Fitness Coach: supporting Athletes with intellectual Disabilities to be Fit online training on 30 January 2023 (testarea la nivel international pentru obținerea gradului de calificare și dreptul de participare la Special Olympics Games la disciplina Judo).

- Special Olympics Fitness for the Sport Coach: Building Athlete Performance and Health Fitness opportunities to people with intellectual Disabilities, online training on 30 January 2023 (testarea la nivel international pentru obținerea gradului de calificare și dreptul de participare la Special Olympics Games la disciplina Judo).
- CDC HEADS UP Safe Braine. Stronger future. Training for Youth Sports Coaches online training on 30 January 2023 (testarea la nivel international pentru obținerea gradului de calificare și dreptul de participare la Special Olympics Games la disciplina Judo).
- Rolul Kinetoterapiei în Educarea Psihomotrică a copiilor cu Tulburări de Spectru Autist. Courses activities, Chișinău, 17.02.2003 (seminarul național).
- Forumul Sănătății Familiei. Evenimentul educațional incluziv. Special Olympics Moldova. Chișinău, 16 septembrie 2003 (seminarul național).

9. Concluzii în limba română

Cercetarea problemei de studiu ne-a permis să concluzionăm:

- problema respectivă este de o stringentă actualitate pentru sfera culturii fizice și sportului, întrucât intensitatea, puterea de viață a persoanelor cu nevoi speciale este afectată, în mare măsură, de insuficiența activității fizice și de stilul de trai sedentar;
- din acest punct de vedere, artele marțiale orientale joacă un rol deosebit, deoarece ele reprezintă, în primul rând, o cultura unică;
- au fost identificate probleme și dificultăți în ceea ce privește organizarea procesului de educație și de formare a personalității prin practicarea culturii fizice și sportului;
- s-a constatat lipsa unui suport științific și metodologic necesar asigurării creșterii profesionale a specialiștilor în condiții moderne.

În implementarea acestui proiect s-au efectuat următorii pași:

- publicarea materialelor proiectului în colecții de materiale, în reviste științifice și practice în articole cuprinse în culegeri prezentate la conferințe, congrese, în alte publicații;
- difuzarea experienței de implementare a proiectului în cadrul evenimentelor metodologice;
- participarea la forumurile de ridicare a calificării, organizate de structurile naționale și internaționale ale "Special Olympics". Ca rezultat, un atlet cu sindrom "Down" a fost pregătit pentru a participa în concursul de judo la Jocurile Olimpice Speciale de la Berlin, la care a clasat pe un prestigios loc 5.

10. Concluzii în limba engleză

The research of the study problem allowed us to conclude:

- that problem is of urgent relevance for the physical culture and sport field, since the intensity, the life force of people with special needs is damaged, to a large extent, by the insufficiency of physical activity and the sedentary lifestyle;
- from this point of view, oriental martial arts play a special role, because they represent, first of all, a unique culture;
- problems and difficulties were identified regarding the organization of the education and personality training process through the practice of physical culture and sports;
- the lack of scientific and methodological support necessary to ensure the professional growth of specialists in modern conditions was found.

In the implementation of this project, the following steps were carried out:

- publication of project materials in collections of materials, in scientific and practical journals, articles in collections presented at conferences, congresses, in other publications;
- dissemination of project implementation experience within methodological events;
- organizing a seminar with the participation of foreign experts specialized in martial arts;
- participation in the qualification forums, organized by the national and international structures of "Special Olympics". As a result, an athlete with "Down" syndrome was trained to participate in the judo competition at the Special Olympic Games in Berlin, where he ranked a prestigious 5th place.

Conducătorul proiectului **Polevaia-Secărean** **Angela**

UNIVERSITATEA DE STAT DE EDUCAȚIE FIZICĂ ȘI SPORT

CONSILIUL ȘTIINȚIFIC

EXTRAS

din proces-verbal nr. 3
al ședinței Consiliului Științific al USEFS
din 14 decembrie 2023

S-A DISCUTAT: Aprobarea rapoartelor științifice finale.

S-A HOTĂRÂT:

1. A aproba Raportul anual pentru anul 2023 și Raportul final pentru anii 2020-2023 al proiectului din cadrul Programului de Stat (2020-2023) ”*Concepția integrată a sportului național: buna guvernare, protejarea minorilor, combaterea dopajului și a corupției*” cu cifrul nr. 20.80009.0807.40 în varianta propusă. Conducător de proiect: **Budevici-Puiu Liliana**, dr., conf.univ.
2. A aproba Raportul anual pentru anul 2023 și Raportul final pentru anii 2020-2023 al proiectului din cadrul Programului de Stat (2020-2023) ”*Monitorizarea științifico-pedagogică și asigurarea medico-biologică a procesului de antrenament a sportivilor din loturile naționale pentru pregătirea către concursurile de anvergură (Jocurile Olimpice, campionatele mondiale și europene)*” cu cifrul nr. 20.80009.0807.39 în varianta propusă. Conducător de proiect: **Manolachi Veaceslav**, dr.hab., prof.univ.
3. A aproba Raportul anual pentru anul 2023 al Programului de Postdoctorat (2022-2023) ”*Suport metodologic al procesului de adaptare psihosocială a persoanelor cu necesități speciale în sistemul de practicare a artelor marțiale*” cu cifrul nr.23.00208.0807.07/PD I în varianta propusă. Conducător de proiect/postdoctorand: **Polevaia-Secăreanu Angela**, dr., conf.univ.

S-A VOTAT: pro – 7, contra – 0, s-au abținut – 0.

Președinte

Budevici-Puiu Liliana

Secretar

Lungu Ecaterina

DEVIZUL DE CHELTUIELI PENTRU ANUL 2023

Postdoctorandul Polevaia-Secăreanu Angela

(numele, prenumele)

mii lei

Denumirea codurilor economice	Codul economic	Total Mii lei	Inclusiv:	
			Buget 2023	Cofinanțare 2023
Bunuri și servicii	22			
Deplasări de serviciu	2227	21.2	21.2	
Deplasări de serviciu în interiorul țării	222710			
Deplasări de serviciu peste hotare	222720	21.2	21.2	
Alte servicii	2229	33,8	10.0	23,8
Servicii editoriale	222910	10.0	10.0	
Servicii de cercetări științifice contractate	222930	23,8		23,8
Alte cheltuieli curente	281	118,8	118,8	
Bursele pentru studenții autohtoni	281211	118,8	118,8	
Stocuri de materiale circulante	33			
Majorarea valorii materialelor pentru scopuri didactice, științifice și alte scopuri	3351			
Procurarea materialelor pentru scopuri didactice, științifice și alte scopuri	335110			
TOTAL		173.8	150,0	23.8

Postdoctorandul Polevaia-Secăreanu Angela

(numele, prenumele)

(semnătura)

Economist

Fortuna Rodica

(numele, prenumele)

(semnătura)

